

ХАРМОНИЗАЦИЯ МЕЖДУ ЕВРОПЕЙСКИТЕ СТАНДАРТИ ЗА ОТЧИТАНЕ ВЪВ ВРЪЗКА С УСТОЙЧИВОСТТА И СТАНДАРТИТЕ НА ГЛОБАЛНАТА ИНИЦИАТИВА ЗА ОТЧИТАНЕ – РЕАЛНОСТ ИЛИ ФИКЦИЯ?

д-р Атанас Стоянов

Сертифициран ESG анализатор®

Член на изпитната комисия към Европейската
федерация на сдруженията на финансовите
аналитици

Ключови думи:	Резюме
<p>Хармонизация Европейски стандарти за отчитане във връзка с устойчивостта Стандарти на Глобалната инициатива за отчитане Оперативна съвместимост Съпоставителен анализ Прилики Разлики Закон за счетоводството</p>	<p>На 30.11.2023 г. Европейската консултативна група за финансова отчетност (EFRAG) и Глобалната инициатива за отчитане (GRI) пуснаха GRI-ESRS Индекс за оперативна съвместимост (GRI-ESRS Interoperability Index). Самият индекс представлява инструмент, който разкрива връзката между изискванията за оповестяване на информация и точките с данни в Европейските стандарти за отчитане във връзка с устойчивостта и стандартите на Глобалната инициатива за отчитане, което от своя страна предотвратява необходимостта от „двойно отчитане“ за предприятия и/или групи предприятия, които докладват съгласно двете рамки. Съвсем резонно е да си зададем въпроса дали е необходимата за тази цел хармонизация между Европейските стандарти за отчитане във връзка с устойчивостта и стандартите GRI. Настоящата статия си поставя за задача да даде отговор на този въпрос, като представя авторското становище по въпроса, отчитайки както приликите, така и разликите между двете рамки. Обърнато е внимание и върху част от промените в публикуваното на 05.03.2024 г. предложение за промени в Закона за счетоводството, произтичащи от задължението на България до 06.07.2024 г. да транспонира в местното законодателство Директивата по отношение на отчитането на предприятията във връзка с устойчивостта.</p>

Въведение

Терминът „устойчивост“ е въведен през 1713 г. от немския лесовъд Ханс Карл фон Карловиц в книгата му Sylvicultura Oeconomica. В своя труд

Карловиц излага насоки за „продължаващо, трайно и отговорно използване“ на горите. Степента, до която обществото възприеме устойчивостта като начин на мислене, ще определи нивото на просперитет през следващите десетилетия. Не е преувеличено да се твърди, че подходът на света към предизвикателството, наречено устойчивост, ще оформи траекторията на двадесет и първи век. Постигането на успех във всички измерения на устойчивостта е от решаващо значение за поддържането на социалната структура. Устойчивостта не е просто формална грижа за укрепване на имиджа на бизнеса, а основата на бъдещата търговска жизнеспособност. Пренебрегването на устойчивостта е не само безотговорно, но и обрича на провал дългосрочния успех на компаниите. Значимостта на отчитането на устойчивост допълнително се засилва от все по-глобализиращата се среда, в която дружествата оперират. Това от своя страна поражда необходимостта от всеобхватни и стандартизирани рамки за отчитане във връзка с устойчивостта.

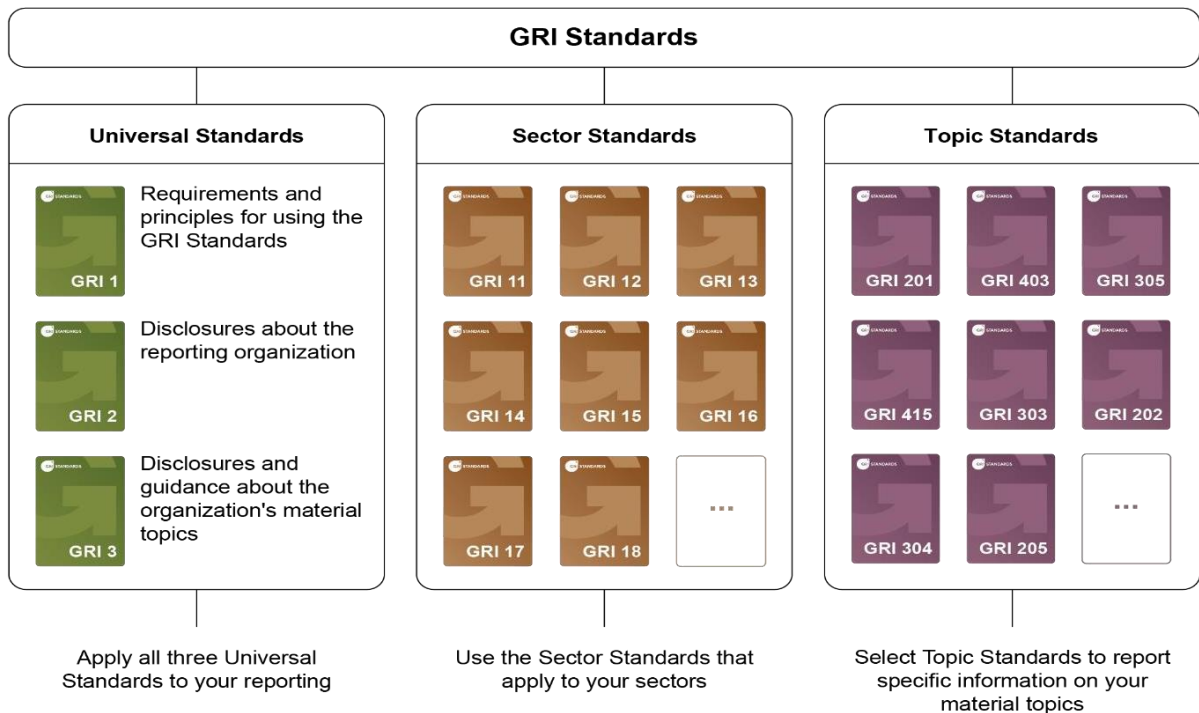
На 30.11.2023 г. Европейската консултативна група за финансова отчетност (EFRAG) и Глобалната инициатива за отчитане (GRI) пуснаха GRI-ESRS Индекс за оперативна съвместимост (GRI-ESRS Interoperability Index). Самият индекс представлява инструмент, който разкрива връзката между изискванията за оповестяване на информация и точките с данни в Европейските стандарти за отчитане във връзка с устойчивостта и стандартите на Глобалната инициатива за отчитане, което от своя страна предотвратява необходимостта от „двойно отчитане“ за предприятия и/или групи предприятия, които докладват съгласно двете рамки. Съвсем резонно е да си зададем въпроса дали е необходимата за тази цел хармонизация между Европейски стандарти за отчитане във връзка с устойчивостта и стандартите GRI. Настоящата статия си поставя за задача да даде отговор на този въпрос, като представя авторовото становище по въпроса, отчитайки както приликите, така и разликите между двете рамки. Обърнато е внимание и върху част от промените в публикуваното на 05.03.2024 г предложение за промени в Закона за счетоводството, произтичащи от задължението на България до 06.07.2024 г. да транспонира в местното законодателство Директивата по отношение на отчитането на предприятията във връзка с устойчивостта.

1. Глобалната инициатива за отчитане и Европейските стандарти за отчитане във връзка с устойчивостта

Глобалната инициатива за отчитане (GRI) е пионерът и водещата организация в създаването на стандарти за докладване за устойчивост. GRI е организация с нестопанска цел със седалище в Бостън, създадена през 1997 г. чрез партньорство между Програмата на ООН за околната среда, Tellus Institute и Коалицията за екологично отговорни икономики (CERES). Глобалната инициатива за отчитане се отличава със своята универсална приложимост по отношение на отделните типове организации и сектори независимо от техния размер и локация. GRI представлява рамка от взаимосвързани стандарти – универсални, секторни и тематични стандарти, позволяваща на отделните

организации публично да разкриват подходяща информация относно ефектите от техните операции по един структуриран и прозрачен начин. Универсалните стандарти са широко приложими за всички организации и помагат на последните при идентифицирането на съществени теми и установяват важни насоки, които те да следват при изготвянето на отчет. Секторните стандарти съответно се отнасят до отделни сектори и очертават теми, които се очаква да имат съществено значение за по-голямата част от организациите в определена индустрия. Тематичните GRI стандарти са организирани в три серии: 200 (Икономически теми), 300 (Екологични теми) и 400 (Социални теми)¹ и включват оповестявания, които предлагат информация по различни теми, сред които: здраве, биоразнообразие, безопасна работна среда, данъчно облагане и др. (вж. Фигура 1)

Съгласно GRI 1: Foundation съществени са теми, които представят най-значимото въздействие на организацията върху икономиката, околната среда и хората, включително въздействието върху техните човешки права². Когато Глобалната инициатива за отчитане започва да разработва първия си набор от насоки за отчитане на устойчивостта, те се уповават на принципите и допусканията, които са залегнали в рамките на стандартите за финансова отчетност³. Благодарение на рамката организациите могат да докладват своите икономически, екологични и социални въздействия.

Фигура 1. Структура на GRI стандартите⁴

¹ A guide for policy makers, The GRI Standards, p. 9.

² GRI 1 Foundation, 2021, p. 28.

³ Adams, C. Handbook of Accounting and Sustainability, Edward Elgar Publishing, 2022, p. 52.

⁴ Източник: <https://www.globalreporting.org/>

Прилагането на следните принципи осигурява качество на информацията, оповестена в докладите за устойчивост съгласно GRI рамката, включително и нейното правилно представяне⁵:

Балансираност	Докладът трябва да отразява положителните и отрицателните аспекти от представянето на организацията, за да даде възможност за основателна оценка на цялостното представяне
Сравнимост	Организацията трябва последователно да избира, групира и докладва информация. Докладваната информация трябва да бъде представена по начин, който позволява на заинтересованите страни да анализират промените в представянето на организацията с течение на времето, което от своя страна може да подпомогне и анализа спрямо други организации
Точност	Докладваната информация трябва да бъде достатъчно точна и подробна, за да могат заинтересованите страни да оценят представянето на организацията
Навременност	Организацията трябва да докладва по предварително определен график, така че информацията да е достъпна навреме, за да могат заинтересованите страни да вземат информирани решения
Яснота	Организацията трябва да предоставя информацията по начин, който е разбираем и достъпен за заинтересованите страни, използващи доклада
Достоверност	Организацията трябва да събира, записва, групира, анализира и оповестява информацията и процесите, използвани при изготвянето на доклад, по начин, по който те могат да бъдат предмет на проверка и който установява качеството и съществеността на информацията

През 2021 г. Европейската консултативна група за финансово отчитане (EFRAG) беше определена от Европейската комисия за технически консултант за създаването на Европейските стандарти за отчитане във връзка с устойчивостта (ESRS). Съгласно Директивата по отношение на отчитането на предприятията във връзка с устойчивостта дружествата, попадащи в обхвата ѝ, трябва да изготвят доклади съгласно Европейските стандарти за отчитане във връзка с устойчивостта. Стандартите установяват информацията, която дружествата трябва да разкриват за своите значими въздействия, рискове и възможности по отношение на екологичните, социалните и управленските аспекти на устойчивостта.

Европейските стандарти за отчитане във връзка с устойчивостта се поделят на:

⁵ G4 Sustainability Reporting guidelines – Implementation manual, Global Reporting Initiative, 2013.

- общи стандарти;
- тематични стандарти (включват въпроси на устойчивостта от трите отделни стълбана ESG отчетността – екологичен, социален и управленски);
- секторни стандарти.

Европейските стандарти за отчитане във връзка с устойчивостта инкорпорират принципа на двойна същественост, който от своя страна има две конкретни измерения: същественост на въздействието и финансова същественост. *Даден въпрос на устойчивостта е съществен от гледна точка на въздействието, когато се отнася до съществените действителни или потенциални, положителни или отрицателни въздействия на предприятието върху хората или околната среда в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план. Оценката на финансовата същественост съответства на установяването на информацията, считана за съществена за основните ползватели на финансовите отчети с общо предназначение при вземането на решения, свързани с предоставянето на ресурси на субекта*⁶. Информацията се счита за съществена за основните потребители на финансовите отчети с общо предназначение, ако може да се предположи, че неточното представяне, пропускането или скриването на тази информация ще имат въздействие върху решенията, които те вземат въз основа на отчета за устойчивостта на дружеството.

Качествените характеристики, на които трябва да отговаря информацията, представена в отчета за устойчивостта, изготвен съгласно Европейските стандарти за отчитане във връзка с устойчивостта, са⁷:

а) относимост – информацията за устойчивостта е относима (значима), когато може да бъде от значение за решенията на ползвателите при подход на двойна същественост. Съществеността е специфичен за субекта аспект на относимостта, който се основава на естеството или величината, или и на двете, на елементите, за които се отнася информацията, както са оценени в контекста на отчитането на предприятието във връзка с устойчивостта.

б) достоверно представяне – за да бъде полезна, информацията трябва не само да представя относими явления, а също така да представя достоверно същността на явленията, които има за цел да представи. За достоверното представяне е необходимо информацията да бъде:

- i) пълна – пълното описание на въздействие, риск или възможност включва цялата съществена информация, необходима на ползвателите, за да разберат това въздействие, риск или възможност. Това включва начина, по който предприятието е адаптирало стратегията си, управлението на риска и управлението си в отговор на това въздействие, риск или възможност, както и установените измерители за определяне на целите и измерване на резултатите;
- ii) неутрална – в неутралното описание няма пристрастия при избора или

⁶ Вж. ЕСОУ 1 Общи изисквания.

⁷ Пак там.

оповестяването на информацията. Информацията е неутрална, ако не е представена едностранчиво, претеглено, не ѝ е придадено особено значение и не е омаловажена или не е манипулирана по друг начин, за да се увеличи вероятността ползвателите да я приемат благоприятно или неблагоприятно. Тя трябва да бъде уравновесена така, че да обхваща благоприятните/положителните и неблагоприятните/отрицателните аспекти. Трябва да се обръща еднакво внимание както на отрицателните, така и на положителните съществени въздействия от гледна точка на съществеността на въздействието, както и на съществените рискове и възможности от гледна точка на финансовата същественост.; и

iii) точна – информацията може да бъде точна, без да бъде напълно прецизна във всички отношения. Точната информация означава, че предприятието е внедрило адекватни процедури и мерки за вътрешен контрол, за да избегне съществени грешки или съществени неточности в представянето. Самите приблизителни оценки трябва да бъдат представени с ясно изтъкване на техните възможни ограничения и свързаната с тях несигурност;

в) сравнимост – информацията за устойчивостта е сравнима, когато може да се сравни с информацията, предоставена от предприятието през предходни периоди, и може да се сравни с информацията, предоставена от други предприятия, по-специално от тези с подобни дейности или осъществяващи дейност в същия отрасъл. Базова точка за сравнение може да бъде цел, базово равнище, референтен показател за отрасъла, сравнима информация от други предприятия или от международно призната организация и т.н. Сравнимостта не е еднаквост. За да бъде информацията сравнима, еднаквите компоненти трябва да изглеждат еднакво, а различните компоненти трябва да изглеждат различно. Сравнимостта на информацията за устойчивостта не се увеличава, като различни неща се правят да изглеждат еднакво, нито като еднаквите неща се правят да изглеждат различно.

г) проверимост – проверимостта помага да се даде на ползвателите увереност, че информацията е пълна, неутрална и точна. Информацията за устойчивостта е проверима, ако е възможно да се потвърди или самата информация, или входящите данни, използвани за нейното получаване. Проверимостта означава, че различни добре осведомени и независими наблюдатели могат да постигнат единомислие, макар и не непременно пълно съгласие, че дадено описание представлява достоверно представяне.

д) разбираемост – информацията за устойчивостта е разбираема, когато е ясна и кратка. Разбираемата информация дава на всеки добре осведомен при разумно допускане ползвател възможност да разбере лесно информацията, която се съобщава. За да бъдат оповестяваните сведения относно устойчивостта кратки, в тях трябва:

- да се избягва обща информация „по шаблон“, която не е специфична за предприятието;

- да се избягва ненужното дублиране на информация, включително информация, предоставена и във финансовите отчети; и
- да се използват ясен език и добре структурирани изречения и параграфи. В кратките оповестявани сведения се включва само съществена информация.

Извършвайки съпоставителен анализ на качествените характеристики, на които трябва да отговаря информацията, представена в отчета за устойчивостта съгласно двете рамки, можем да заключим, че макар и да е налице немалко сходство помежду им в това отношение, то изискваните съгласно Европейските стандарти за отчитане във връзка с устойчивостта качествени характеристики са значително по-строги. В допълнение, изискванията за относимост и проверимост отсъстват от стандартите на Глобалната инициатива за отчитане.

2. Хармонизация между стандартите на Глобалната инициатива за отчитане и Европейските стандарти за отчитане във връзка с устойчивостта

Както вече уточнихме, при разработването на първия си набор от насоки за отчитане на устойчивостта Глобалната инициатива за отчитане се уповава на принципите и допусканията, които са залегнали в рамките на стандартите за финансова отчетност, поради което хармонизацията по отношение на отчитането на устойчивостта като процес е аналогичен на този при финансовата отчетност. Хармонизирането в счетоводството е процесът на сближаване на счетоводните методи, счетоводните принципи, счетоводните правила, но преди всичко съдържанието на финансовите отчети, така че да бъде сравнимо и разбираемо за потребителя във всяка една страна⁸. На глобално равнище счетоводителите, одиторите и учените планират да хармонизират счетоводните информационни системи с цел създаване на единен набор от висококачествени счетоводни правила, които да се прилагат по целия свят⁹.

За да можем да дадем отговор на въпроса доколко е уместно да се говори за хармонизация между Европейските стандарти за отчитане във връзка с устойчивостта и стандартите на Глобалната инициатива за отчитане, следва ясно да бъдат открити приликите и разликите между двете рамки и да бъде определена степента на тяхната същественост. Отчитайки текущото състояние в развитието на двете рамки за отчитане на устойчивост, сме на мнение, че за хармонизация между Европейските стандарти за отчитане във връзка с устойчивостта и стандартите на Глобалната инициатива за отчитане е все още твърде рано да се говори. Причините за това са представени в таблицата по-долу, като върху две от тях – различната същественост и липсата на управленски стълб, ще се спрем по-подробно.

⁸ Štofová, L. and P. Szaryszová. *New Trends in Process Control and Production Management*, CRC Press, 2018, p. 247.

⁹ Beke, J. *International Accounting Standardization*, Chartridge Books Oxford, 2014, p. 10.

	Европейски стандарти за отчитане във връзка с устойчивостта	Стандарти на Глобалната инициатива за отчитане
Характер	Задължителен	Доброволен
Същественост	Двойна същественост	Същественост на въздействието
Включени теми	Теми от трите стълба на ESG отчетността	Теми от екологичния и социалния стълб, плюс икономически такива. Отсъствие на теми, свързани с управленския стълб
Качествени характеристики, на които трябва да отговаря оповестяваната информация	По-взискателни изисквания към качествените характеристики на оповестяваната информация	Не толкова строги изисквания към качествените характеристики на оповестяваната информация
Времени хоризонт	Наличие на дефиниции за понятията „краткосрочен“, „средносрочен“ и „дългосрочен“ времеви хоризонт за целите на отчитането	Отсъствие на дефиниции за понятията „краткосрочен“, „средносрочен“ и „дългосрочен“ времеви хоризонт за целите на отчитането
Обхват	Дружествата, попадащи в обхвата на Директивата по отношение на отчитането на предприятията във връзка с устойчивостта, задължени да публикуват отчети за устойчивост	Глобален

Таблица 1. Сравнителна таблица между Европейските стандарти за отчитане във връзка с устойчивостта и стандартите на Глобалната инициатива за отчитане

Управленският стълб поставя фокус върху прозрачността на бизнес модела и ефективността на структурата на управление с цел гарантиране на създаването на стойност в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план. Критериите за ефективно управление са от съществено значение за компаниите, за да може последните да вземат информирани решения, да се придържат към законите изисквания и да отговарят на информационните потребности на заинтересовани страни. Рационалното и целесъобразно

управление позволява на дружествата да интегрират практики за устойчивост в своята оперативна дейност. При липса на подходящо управление предприятията може да се сблъскат с предизвикателства при прилагането на ефективен ESG подход, което води до неефективност, дезорганизация, пропуснати ползи и реализирани загуби.

В Европейските стандарти за отчитане във връзка с устойчивостта изрично е уточнено, че ако не е предвидено друго, термините „съществен“ и „същественост“ се използват в целия текст на стандартите като отнасящи се до двойната същественост. В черновата на Стандарта, разглеждащ оценка на съществеността¹⁰, откриваме противоречия и несъответствия както в рамките на самата Чернова, така и спрямо Директивата по отношение на отчитането на предприятията във връзка с устойчивостта, а също и Европейските стандарти за отчитане във връзка с устойчивостта. Чл. 2.1, т. 33 от Черновата гласи, че въпрос, свързан с устойчивостта, може да бъде съществен от гледна точка на въздействието или от финансова гледна точка, или и от двете. В противоречие с т. 33 е чл. 3, т. 63 от Черновата, съгласно който извършването на оценка на съществеността трябва да отразява съществеността както от гледна точка на въздействието, така и на финансовата същественост, а също и взаимовръзките между двете. Поредното противоречие намираме в чл. 4, т. 129 от Черновата, където самата Европейска консултативна група за финансова отчетност имплицитно признава изключително съществено различие между двете рамки и отново се застъпва за принципа на двойна същественост, уточнявайки, че Глобалната инициатива за отчитане е фокусирана върху съществеността на въздействието. Поради тази причина измерението на финансовата същественост трябва да бъде добавено при преминаване от рамката за отчетност на стандартите на Глобалната инициатива за отчитане към тази на Европейските стандарти за отчитане във връзка с устойчивостта¹¹. На мнение сме, че горепосочените противоречия по отношение на принципа за двойна същественост са резултат от желанието за хармонизация от формална гледна точка между Европейските стандарти за отчитане във връзка с устойчивостта и стандартите на Глобалната инициатива за отчитане, а наличието им крие предпоставки за сериозен риск от *публикуване на неверни, подвеждащи данни или информация*¹².

На 05.03.2024 г. Министерството на финансите публикува на сайта си предложение за промени в Закона за счетоводството, произтичащи от задължението на България до 06.07.2024 г. да транспонира в местното законодателство Директивата по отношение на отчитането на предприятията във връзка с устойчивостта. Съгласно чл. 5, ал. 1 от Директивата държавите членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните

¹⁰ Materiality assessment implementation guidance, Draft EFRAG IG 1.

¹¹ Авторът на статията предостави писмено своето становище до членове на секретариата на Европейската консултативна група за финансова отчетност в рамките на определения срок за публично обсъждане – 02.02.2024 г. Към датата на финализиране на статията – 27.03.2024 г. обратна връзка не бе получена.

¹² Bankova, D. and D. Georgieva. Financial Auditors' Perspective on Environmental, Social and Governance Non-financial Data Dissemination by Bulgarian Companies Participating in Global Value Chains. Economics, Management & Business 2023: Contemporary Issues, Insights and New Challenges, January 2024, p. 809.

разпоредби, необходими, за да изпълнят изискванията ѝ. Това предоставя свобода на държавите членки сами да определят размера на глобите и санкциите при установени нарушения на въпросната Директива. Съгласно публикувания проект на Закона за счетоводството се предвиждат глоби в размер от 500 до 3 000 лв., както и имуществена санкция в размер от 2 000 до 5 000 лв. За съпоставка Франция, която стана първата държава – членка на Съюза, транспонираше Директивата по отношение на отчитането на предприятията във връзка с устойчивостта, въведе санкции, достигащи до 75 000 евро и заплахата от 5 години затвор¹³. При така определените крайно несъществени глоби и санкции, съгласно Проекта на Закона за счетоводството, няма как да очакваме от предприятията, задължени съгласно него, да оповестяват прозрачна, надеждна, проверима и съпоставима информация относно устойчивостта. Дружествата, които проявяват отговорно корпоративно поведение и се отчитат съгласно Директивата по отношение на отчитането на предприятията във връзка с устойчивостта, ще се окажат в далеч по-неблагоприятно положение, отколкото тези, които открито я пренебрегват, имайки предвид съществените разходи за съответствие, които следва да бъдат направени (в т.ч. ESG консултации, софтуерни решения, сертификати и др.) Намираме размера на предложените глоби за крайно нерелевантен и незначителен в опит да стимулират изпълнението на Директивата. За да се гарантира постигането на целите на Европейския зелен пакт и ефективното прилагане на изискванията (в т.ч. и принудителното им изпълнение) на Директивата по отношение на отчитането на предприятията във връзка с устойчивостта и свързаните с нея Европейски стандарти за отчитане във връзка с устойчивостта, трябва предвидените санкции при нарушение на Директивата да се различават в зависимост от тежестта на извършените деяния, но едновременно с това да бъдат ефективни, пропорционални и възпиращи. Заложеният максимален размер на глобите в чл. 17, ал. 3 от Предложението за Директива относно твърденията за екологосъобразност възлиза най-малко на 4% от общия годишен оборот на търговеца в съответната държава членка или държави членки в случай на широко разпространени нарушения, които обхващат целия Съюз. Отчитайки, че този тип нарушения засягат директно само един от общо трите стълба на устойчивостта, считаме, че при наличие на нарушения във връзка с Директивата по отношение на отчитането на предприятията във връзка с устойчивостта, този размер следва да бъде най-малко 5% от общия годишен оборот на търговеца в съответната държава членка или държави членки в случай на широко разпространени нарушения, които обхващат целия Съюз, в зависимост от тежестта на извършените деяния, както и временно изключване от процедури, свързани с обществени поръчки. Така определеният първоначален размер от 5% при последващи нарушения следва да бъде коригиран в посока увеличение, отчитайки тежестта и естеството на нарушението, ведно с произтичащите от него икономически ползи, които са получили нарушителите. Изводът, до който през 2018 г. стигат авторите на учебника „Принципи на международното екологично право“, а именно че

¹³ <https://www.legifrance.gouv.fr/jorf/id/JORFTEXT000048519395>

националното съответствие е недостатъчно и спазването на международните задължения трябва да бъде подобро¹⁴, звучи повече от акуратно за описване на предложението за промени в Закона за счетоводството, публикувано на 05.03.2024 г.

Заключение

Въз основа на извършения съпоставителен анализ в статията и изведените вследствие на него съществени различия между двете рамки можем да заключим, че макар да е налице формализирана хармонизация между стандартите на Глобалната инициатива за отчитане и Европейските стандарти за отчитане във връзка с устойчивостта, обективизирана в Индекса за оперативна съвместимост, то реална такава все още не е постигната. Съгласно доклад на KPMG GRI стандартите са най-използваната рамка за отчитане на устойчивост в света¹⁵. Бидейки първата рамка за отчитане на устойчивост в света, несъмнено стандартите на Глобалната инициатива за отчитане съвсем заслужено ще заемат ключово място в процеса на стандартизиране при отчитането на устойчивостта. Имайки обаче предвид техния доброволен характер и задължителния такъв на рамки като: Международните стандарти за устойчивост; Европейските стандарти за отчитане във връзка с устойчивостта; наложеното от Комисията по ценните книжа и борсите в САЩ задължително изискване за разкриване на информацията относно климатичните рискове, нашето мнение е, че Глобалната инициатива за отчитане бавно и сигурно се превръща в рамка със затихващи функции. Доказателство за това е и нарастващият брой на сертифицираните GRI специалисти, които не подновяват сертификатите си¹⁶. Отчитайки всичко това, намираме за далеч по-рационално Европейската консултативна група за финансово отчитане да насочи своя фокус и усилия към хармонизация със Съвета за международни стандарти за устойчивост и Комисията по ценните книжа и борсите в САЩ. За да е налице хармонизация, телата, отговорни за разработването на стандартите, трябва да координират своите действия при бъдещото развитие на стандартите, а в случаите на необходимост съществуващите такива да бъдат преразглеждани и подобрявани. Хармонизацията не е просто крайна цел, тя е дългосрочен и изпълнен с прекеждия процес.

Библиографска справка:

1. *A guide for policy makers, The GRI Standards.*
2. *Adams, C. Handbook of Accounting and Sustainability, Edward Elgar Publishing, 2022.*
3. *Bankova, D. and D. Georgieva. Financial Auditors' Perspective on Environmental, Social and Governance Non-financial Data Dissemination by*

¹⁴ Sands, Ph. and group of authors on the project. Principles of International Environmental Law, Cambridge University Press, 2018, p. 148.

¹⁵ KPMG International, Big shifts, small steps. Survey of Sustainability Reporting 2022, October 2022, p.9

¹⁶ For additional information, see. Kalro, Al. Is it time we sunset the GRI standards, and the thinking that made us adopt them?

Bulgarian Companies Participating in Global Value Chains. Economics, Management & Business 2023: Contemporary Issues, Insights and New Challenges, January 2024.

4. *Beke, J. International Accounting Standardization, Chartridge Books Oxford, 2014.*
5. *Carlowitz, H. Sylvicultura Oeconomica, Braun, 1713.*
6. *G4 Sustainability Reporting guidelines – Implementation manual, Global Reporting Initiative, 2013.*
7. *GRI 1 Foundation, 2021.*
8. *GRI-ESRS Interoperability Index, Draft.*
9. *Kalro, Al. Is it time we sunset the GRI standards, and the thinking that made us adopt them?*
10. *KPMG International, Big shifts, small steps. Survey of Sustainability Reporting 2022, October 2022.*
11. *Materiality assessment implementation guidance, Draft EFRAG IG 1.*
12. *Sands, Ph. and group of authors on the project. Principles of International Environmental Law, Cambridge University Press, 2018.*
13. *Štofová, L. and P. Szaryszová. New Trends in Process Control and Production Management, CRC Press, 2018.*
14. *Вейсел, А. Актуални аспекти на отчитането и увереността във връзка с устойчивостта, сп. ИДЕС, бр. 2/2023.*
15. *Директива (ЕС) 2022/2464 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2022 година за изменение на Регламент (ЕС) № 537/2014, Директива 2004/109/ЕО, Директива 2006/43/ЕО и Директива 2013/34/ЕС, по отношение на отчитането на предприятията във връзка с устойчивостта.*
16. *ЕСОУ 1 Общи изисквания, Делегиран регламент (ЕС) 2023/2772 на Комисията от 31 юли 2023 година за допълнение на Директива 2013/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета чрез стандарти за отчитането във връзка с устойчивостта.*
17. *Предложение за Директива на Европейския парламент и на Съвета относно обосноваването и съобщаването на изрични твърдения за екологосъобразност (Директива относно твърденията за екологосъобразност)*
18. *Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за счетоводството.*
19. *Стоянов, Ат. Бизнес комбинациите, отчетени съгласно новата корпоративна реалност – ESG отчетността, ESG Prime Consult, София, 2023.*
20. <https://www.globalreporting.org/>
21. <https://www.legifrance.gouv.fr/jorf/id/JORFTEXT000048519395>

**HARMONIZATION BETWEEN THE EUROPEAN SUSTAINABILITY
REPORTING STANDARDS AND THE GLOBAL REPORTING INITIATIVE
STANDARDS – REALITY OR FICTION?**

Atanas Stoyanov, PhD

Certified ESG analyst®

*Member of the examination committee of the European
Federation of Financial Analysts Societies*

Keywords:	Summary
<p><i>Harmonization</i></p> <p><i>European Sustainability Reporting Standards</i></p> <p><i>Global Reporting Initiative standards</i></p> <p><i>Interoperability Index</i></p> <p><i>Comparative analysis</i></p> <p><i>Similarities</i></p> <p><i>Differences</i></p> <p><i>Accountancy Act</i></p>	<p><i>On 30.11.2023, the European Financial Reporting Advisory Group (EFRAG) and the Global Reporting Initiative (GRI) released the GRI-ESRS Interoperability Index. The index itself is a tool that reveals the link between the disclosure requirements and the data points in the European Sustainability Reporting Standards and the Global Reporting Initiative standards, which in turn prevents the need for "double reporting" for companies and/or groups of companies, which report under both frameworks. It is quite reasonable to ask the question is the necessary harmonization between European Sustainability Reporting Standards and GRI standards available for this purpose. The current article sets out to answer this question by presenting the author's opinion on the matter, considering both the similarities and differences between the two frameworks. Attention has also been paid to some of the changes in the proposal for changes to the Accountancy Act published on 05.03.2024, arising from Bulgaria's obligation to transpose into local legislation the Directive as regards corporate sustainability reporting by 06.07.2024.</i></p>